

BOERDERIJEN

Objectbeschrijving

Verspreid over het gemeentelijk grondgebied komen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, diverse historische boerderijen voor. Dat is niet verwonderlijk gezien het feit dat de agrarische functie van Weststellingwerf vanouds dominant is. Boerderijen zijn in sterke mate bepalend voor het ruimtelijk aanzien van de gemeente.

Tegelijkertijd is het merkbaar dat de boerderijbebouwing steeds meer onder druk komt te staan. Zo blijkt dat de boerderijen die nog agrarisch in gebruik zijn, niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd; nieuwe bedrijfsgebouwen worden bijgeplaatst en het oude bedrijfspand heeft dan vaak een ondergeschikte functie. Sommige boerderijen raken daardoor geleidelijkaan in verval. Daarnaast blijkt dat veel agrarische bedrijven zijn beëindigd. Deze panden lopen eveneens risico voor verval tenzij een gepaste herbestemming wordt gevonden.

In Weststellingwerf komen vooral veel stelpboerderijen en kop-hals-romp boerderijen voor. Het bebouwingsbeeld wordt bepaald door een overwegend traditioneel ambachtelijke architectuur uit de 19^e en begin 20^e eeuw. Op enkele plekken zijn ook oudere boerderijen aanwezig.

Daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor de bouw van nieuwe boerderijen en agrarische bedrijfsgebouwen. Ook deze vragen bijzondere aandacht omdat ze in het landelijk gebied van grote invloed kunnen zijn op het bebouwingsbeeld. Door een set van aparte criteria te formuleren voor de boerderijen wordt getracht om eigenaren van boerderijen te helpen om respectvol met het gebouw om te gaan.

Beleid, waardebeoordeling en ontwikkeling

Het beleid is gericht op beheer en versterking van compacte agrarische erven met een goede landschappelijke inpassing. Het bebouwingsbeeld is cultuurhistorisch waardevol en in hoofdlijnen nog redelijk gaaf.

In de komende decennia zullen verbouwingen en aanpassingen uitgevoerd worden en zal een deel van de agrarische sector zich verdergaand ontwikkelen. Verwacht mag worden dat het aantal agrarische bedrijven zal afnemen waardoor functiewijzigingen en bijkomende verbouwingen zich zullen aandienen.

Welstandsambitie

De boerderijen komen vanwege hun bijzondere betekenis voor de gemeente Weststellingwerf in aanmerking voor een extra aandacht bij de planbeoordeling. De algemene lijn is gericht op het handhaven van de bestaande kwaliteiten. Bij nieuwe boerderijbouw ligt het accent op zorgvuldige inpassing in het landschap.

Plaatsing	Hh	Re	Iv
Hoofdgebouwen staan overwegend in het historisch gegroeide patroon	♦		
Solitair woon-/ werkgebied binnen samenhangende functionele clusters	♦		
Er is sprake van een goede vorm, grootte en ordening van de (bedrijfs)gebouwen in verhouding tot het landschap.		♦	
Er is sprake van een goede erfinrichting (plaats van de (bedrijfs)gebouwen, bomen en struiken op het erf en dergelijke).		♦	
Woongedeelte aan de zijde van de openbare (water-)weg ; bedrijfsdeel naar het bijbehorende land gericht		♦	
Richting (doorgaans) loodrecht op de openbare (water-)weg, evenwijdig met verkavelingstructuur		♦	
Hoofdvorm			
Kop-hals-romp: kop met steil zadeldak en hoge goot, hals en romp lage goot; romp met hoog en steil schilddak opgebouwd uit samenstel van enkelvoudige bouwmassa's vanuit rechthoekige symmetrische grondvormen	♦		
Stelpboerderij: woonhuis met hogere gevel(s) en goot, overige lage gootlijnen hoogopgaand schilddak enkelvoudige bouwmassa vanuit een rechthoekig grondplan	♦		
Nieuwe boerderij: woning rijzig ten opzichte van bedrijfsgebouwen, woning afgedekt met kap		♦	
Aan- en uitbouwen alsmede bijgebouwen zijn ondergeschikt of kennen een bijzondere vormgeving		♦	
Aanzichten			
Het voorhuis kent een duidelijke gerichtheid op de publieke ruimte	♦		
Historische boerderijen tonen duidelijk evenwicht tussen verticaal gerichte gevelopeningen en horizontale accenten (zoals plint, gevelopbouw, daklijsten e.d.)		♦	
Hoofdgebouw met traditionele gevelpositie; nieuwbouw toont evenwichtige gevelcompositie		♦	
Dakkapellen beperken zich tot het woongedeelte		♦	
Opmaak			
Historische boerderij: gevels hebben een stenig karakter; daken zijn voorzien van (gebakken) pannen en/of riet. Nieuwe boerderijen: - woonhuis in baksteen (ook andere bouwmaterialen mogelijk); - bedrijfsgebouwen baksteen, hout, geprofileerde beplating, windbreekgaas/ventilatiegordijn - daken met gebakken pannen, geprofileerde beplating, schaduwdoek	♦		
Kleur gevels historische boerderijen: rood en/of geel. Daken zwart/ donker getint/ rood (op bedrijfsgebouwen een 'goedkopere' kleur)		♦	
Traditionele kleurstellingen overheersen (afgestemd op bestaande); bij nieuwbouw bedekte tinten	♦		

	Uitstraling van toegepaste materialen en detaillering neemt af van voorzijde naar achterzijde		♦	
	Diversen			
	Aandacht voor inrichting en beplanting van het erf		♦	

Beleidsintentie: Hh handhaven/herstel en restauratie. Re respecteren en interpreteren. Iv incidenteel veranderbaar